

Het Pedagogisch Beleidsplan Kinderopvang Zonnebloei KDV

NATUURGERICHTE KINDEROPVANG

Kinderopvang Zonnebloei

Orionlaan 60

1223 AJ Hilversum

Auteur: Evelien Moen, Anaïs Besemer en Helena Blum
Datum: Januari 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Missie, visie en kernwaarden	4
<i>Missie</i>	4
<i>Visie</i>	4
<i>Onze kernwaarden</i>	7
2. Pedagogische doelen in praktijk	8
<i>Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid</i>	8
<i>Het ontwikkelen van persoonlijke competenties</i>	9
<i>Het ontwikkelen van sociale competenties</i>	11
<i>Het overdragen van normen en waarden</i>	12
<i>Interactievaardigheden</i>	13
3. Opvang in groepen	15
<i>Stamgroep De Beverketel</i>	15
<i>Inrichting</i>	15
<i>Activiteitsaanbod</i>	16
<i>Volgen van de ontwikkeling en 20-minuten gesprek</i>	16
4. Stabiliteit voor de kinderen	16
<i>Dagritme</i>	16
<i>Vaste gezichten</i>	17
<i>Mentorschap</i>	17
<i>Intake</i>	17
<i>Kennismaking en wennen</i>	18
<i>Overdracht naar de basisschool en BSO</i>	18
<i>Vieringen</i>	18
5. Voeding en slapen	19
<i>Hygiënecode</i>	19
<i>Slapen</i>	20
6. Inzet medewerkers (BKR en IKK)	20
<i>Drie-uursregeling</i>	20
<i>Vierogenprincipe</i>	20
<i>Achterwachtregeling</i>	21

7. Onze beroepskrachten	21
<i>Vereiste bevoegdheid</i>	22
<i>Deskundigheidsbevordering</i>	22
<i>Pedagogisch coach en -beleidsmedewerker</i>	22
<i>Medewerkers in opleiding, stagiaires en vrijwilligers</i>	22
8. Ouderparticipatie en samenwerking externen	23
<i>Contact ouders en verzorgers</i>	23
<i>Oudercommissie</i>	23
<i>Klachtenregeling voor ouders en medewerkers</i>	24
9. Praktische informatie	24
<i>Openingstijden, sluitingsdagen en zomervakantie</i>	24
<i>Het KDV-pakket</i>	25
<i>Ruilen en extra dagen aanvragen</i>	25

Inleiding

Met plezier presenteren wij het Pedagogische beleidsplan van Kinderopvang Zonnebloei in Hilversum. De groep is er voor 1,5 tot 4 jarigen. We gaan uit van een competent kindbeeld en de natuur als rijke leeromgeving, die kinderen handvatten biedt voor een bloeiende ontwikkeling.

In dit pedagogisch beleidsplan van de groep beschrijven we hoe wij onze missie en visie uitdragen, wat onze werkwijze is en praktische informatie over bijvoorbeeld het verloop van aanmelding van uw kind, het vierogenprincipe en de achterwacht. Het uitgangspunt van ons pedagogisch beleid zijn de vier pedagogische basisdoelen (Riksen-Walraven, 2020¹). Deze zijn:

- Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid;
- Het bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen;
- Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen;
- Socialisatie door overdracht van waarden en normen.

Voor het in de praktijk brengen van deze basisdoelen gaan we ervan uit dat onze professionals de benodigde interactievaardigheden inzetten (zie hoofdstuk 2).

In dit beleidsplan pretenderen wij niet volledig te zijn; het is een levend document dat uitgangspunt zal zijn voor de verdere ontwikkeling van onze kinderopvang.

---

¹ Riksen-Walraven, 2020. Werken aan kwaliteit van kinderopvang, NJi.

1. Missie, visie en kernwaarden

Missie

Zonnebloei is een plek van en voor kinderen waar kinderen zich thuis voelen, vriendjes maken en volop ontdekkingen doen over wie ze zijn en wat ze kunnen. Op Zonnebloei geloven we in de kracht van ieder kind en opgroeien in de natuur. Kinderen krijgen bij ons volop de ruimte om te experimenteren, te onderzoeken, te bespiegelen en kritisch te zijn.

Ieder kind uniek

We geloven niet in een gemiddelde. ‘Achterlopen’ of ‘sneller gaan’ bestaat niet bij ons. Ieder kind groeit en ontwikkelt zich ten opzichte van zichzelf, in zijn eigen tempo en wordt uitsluitend vergeleken met zichzelf.

Nieuwsgierig en ontwikkelingsgericht

Kinderen behouden op Zonnebloei de open en nieuwsgierige houding die ze van nature hebben. Ze werken dagelijks met elkaar samen in de natuur buiten en aan onderwerpen binnen, en ontdekken dat ze unieke talenten hebben waarmee ze een onmisbare inbreng hebben in het geheel. Daarvan groeit hun zelfbewustzijn en gevoel van eigenwaarde. Het zelfbewustzijn en gevoel van eigenwaarde binnen een kader van sociale-emotionele en fysieke veiligheid zijn de basisvoorwaarden om te leren.

“Kinderen bouwen al spelend aan hun eigen fundament. Plezier is het uitgangspunt voor ontwikkeling en leren.” (Mark Mieras, 2022)

Visie

Ieder kind wordt geboren met een enorme potentie. Zo zijn kinderen van nature nieuwsgierig, leergierig, creatief, onderzoekend en sociaal. Deze universele eigenschappen van kinderen maakt dat ze alles in zich hebben om zichzelf te ontplooien en de wereld om hen heen te ontdekken en begrijpen. Wij geloven dat een krachtig kindbeeld bijdraagt tot het grootbrengen van krachtige mensen.

Om aan te kunnen sluiten op de interesses en behoeftes van het kind, is het essentieel om oog te hebben voor de unieke manier waarop ieder kind zich ontwikkelt, en dit respecteren we ten volle. We vertrekken vanuit het uitgangspunt dat kinderen actieve architecten van hun eigen ontwikkeling zijn. Bij Zonnebloei staat dan ook aandacht en respect voor het kind centraal en nemen we hun inbreng uiterst serieus. We streven voortdurend naar een diep begrip van wat het kind ons wil vertellen en laten zien, om zo de juiste interpretatie te kunnen geven. Onze pedagogische benadering is geïnspireerd door het Scandinavisch kinderopvang model waarbij natuurbeleving een belangrijk onderdeel is van de opvoeding. Daarnaast is het geïnspireerd op de Reggio Emilia pedagogiek waarbij ‘honderdtalen’, 100 manieren van uitdrukken een belangrijk kenmerk is.

“Een kind dat iets bereikt door zelfstandig te experimenteren verwerft een heel andere kennis dan een kind dat een kant en klare oplossing krijgt aangeboden”.
- Emmi Pikler

Scandinavische inspiratie

De visie voor opgroeien en ontwikkelen van Zonnebloei is geïnspireerd op het Scandinavische opvangmodel, dat gericht is op buiten spelen, bewegen en natuur ontdekken. De kinderen zijn zo veel mogelijk buiten, weer of geen weer. Ook als het regent of het koud is trekken kinderen dikke kleren aan en gaan kinderen naar buiten. Er wordt in bomen geklommen, over omgevallen bomen heen gelopen en fantasiespel gedaan met wat je in de natuur kan vinden. Er wordt vooral gebruikgemaakt van wat er in de natuur te vinden is. Hutten worden bijvoorbeeld niet van gekocht materiaal gemaakt, maar van takken, mos en bladeren. Waar de kinderen buiten mee bezig zijn, is materiaal om binnen meer verder te gaan: onder een vergrootglas te bekijken, na te tekenen of spelen, te bouwen etc.

Naast het spelen, leren kinderen ook veel over de natuur van de pedagogen en andere volwassenen. Kinderen leren over planten, bomen, vogels en bekijken slakken en insecten onder een microscoop. Zonnebloei werkt samen met de 'natuurpedagoge' Mirjam van Klink. Vanuit haar bedrijf [de Toren van Klinker](#) geeft zij trainingen, workshops en coaching on the job aan ons team over hoe de natuur als uitgangspunt te gebruiken voor activiteiten met kinderen. Bij Zonnebloei stimuleren we het team om cursussen over natuur te volgen.

Doordat kinderen over de natuur leren, leren ze dat wij onderdeel zijn van die natuur. Door in de natuur te zijn leren kinderen niet alleen over de natuur, maar ook over zichzelf.

Vaardigheden als verbeeldingskracht en creativiteit worden natuurlijkerwijs aangesproken in de natuur. Er zijn namelijk geen voorgeprogrammeerde spellen en er is geen speelgoed waarvan duidelijk is wat je ermee moet doen. Kinderen gebruiken hun fantasie; een tak kan bijvoorbeeld een toverstaf zijn of een wandelstok van opa. En juist deze vaardigheden als verbeeldingskracht en fantasie zijn zo cruciaal in de [21^e eeuw](#) waarin alles steeds verder geautomatiseerd en gedigitaliseerd wordt.

Andere vaardigheden die in de natuur worden aangesproken zijn sociale ontwikkeling (samenwerken en samen ontdekkingen doen met leeftijdsgenootjes), problemen oplossen (letterlijk ruimte om zelf dingen uit te vinden of op te lossen), en doorzettingsvermogen (lukt het niet in één keer om over die plas heen te springen, dan moedigen anderen je aan of helpen anderen je). Uiteraard wordt de motorische ontwikkeling gestimuleerd door veel in de natuur te zijn. Het lopen op bosondergrond, glibberige boomstammen doet een beroep op je evenwichtsorgaan. Veel bewegen zorgt bovendien voor sterke spieren en botten. Tot slot is gebleken dat kinderen die veel buiten zijn, zich blijer, kalmer en minder gestrest voelen dan kinderen die vooral binnen zijn.

De drie pedagogen

Binnen de Reggio Emilia benadering wordt gewerkt met drie pedagogen. De eerste pedagoog is het kind zelf. Kinderen communiceren met elkaar, soms zonder woorden, en zijn sterk op elkaar gericht. Ze leren van elkaar door middel van observatie, imitatie, kritische bespreking van elkaars werk en het beargumenteren van eigen inzichten en ideeën.

Volwassenen vervullen de rol van de tweede pedagoog. Zij creëren de voorwaardelijke omgevingscondities om de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen te stimuleren. Ze begeleiden de interacties tussen kinderen en faciliteren daarmee het leerproces van kinderen. De derde pedagoog is de omgeving en het materiaal. De inrichting van de ruimte biedt kinderen structuur en prikkelt hen om te onderzoeken en te leren. De binnenomgeving is gebaseerd op het gebruik van echte en natuurlijke materialen. De inrichting is zo dat er voldoende ruimte is voor groepjes kinderen om samen of naast elkaar te spelen en geconcentreerd aan te werken. Er zijn verschillende hoeken in de ruimte aanwezig zoals een constructiehoek, een huishoek, een plek om samen te komen (de kring), een ruimte voor spelen met licht en schaduw, en nog veel meer.

Pedagogiek van het kijken en luisteren

Kinderen leren van elkaar, van volwassenen en hun omgeving. Als volwassen begeleider van een kind creëer je een basis waar kinderen zich kunnen uiten en mogen laten horen, en faciliteer je ze in hun onderzoek. Om dit te kunnen doen moet je de kinderen 'echt zien' en goed leren kennen.

Op Zonnebloei doen we dit door goed te kijken en te luisteren. Wie is het kind? Welke interesses heeft het kind? Hoe zie ik het kind? Wat verwacht ik van het kind? Hoe ontwikkelt het kind? Hoe leert het kind? Door goed naar het kind te kijken, kun je inspelen op zijn of haar ontwikkeling. Ieder kind is anders en gedrag is niet te voorspellen al denken we dat vaak wel. Als professional ondersteunen wij het kind in het ontwikkelproces met aandacht.

Communicatie

Communicatie is een sleutelbegrip in het pedagogisch handelen op Zonnebloei. Om te beginnen communiceert een kind voortdurend in wel 'honderdtalen'. Naast verbale/woordelijke communicatie communiceren kinderen voortdurend via expressies zoals beweging, dans, klank, maaksels zoals bouwwerken en tekeningen. Door te communiceren en ideeën te delen maken zij nieuwe kennis betekenisvol en ontwikkelen kinderen hun denken, inzicht en begrip.

Documentatie en kindportfolio

De ontwikkeling, de maak-, denk-, en leerprocessen van kinderen maken wij zichtbaar door middel van het documenteren van hun werk, de ideeën, gevoelens, gedachten en dit vast te leggen door middel van foto's en letterlijke uitspraken van de kinderen op te schrijven. Het documenteren helpt ons – samen met de kinderen, ouders en andere professionals - om te reflecteren op en inzicht te krijgen in wat de kinderen bezighoudt en waar hun interesses liggen. Zo kunnen wij beter aansluiten op de ontwikkeling en interesse van kinderen en vergroten wij de betrokkenheid van de kinderen. De verzameling van verschillende vormen van documentatie – waaronder ook de driejaarlijkse observaties in ons kindvolgsysteem Looqin - vormen samen het kindportfolio. Het kindportfolio is de leidraad voor de jaarlijkse oudergesprekken.

Aan het einde van de tijd bij Zonnebloei krijgt ieder kind een kindportfolio mee dat bestaat uit een fotoboekje en een uitdraai van alle observaties gemaakt in ons kindvolgsysteem Looqin.

Onze kernwaarden

Op Zonnebloei werken we waarde gestuurd, dat wil zeggen dat we ons in ons dagelijks handelen laten leiden door onze zeven kernwaarden. Alles wat we doen en afspreken dient binnen deze kernwaarden te passen. We kijken daarbij vooral naar hoe het wél kan. Dat betekent bijvoorbeeld dat gooien met materiaal dat daarvoor bedoeld is op de daarvoor bestemde plek mag en kan. We houden onze waarden voortdurend tegen het licht zodat de concrete betekenis passend en actueel blijft onder alle betrokkenen van Zonnebloei.

Natuur

Wij zien de natuur als pedagoog en als brug naar zelfvertrouwen en verbondenheid met alles wat er nog meer is. Kinderen zijn verwonderd en spelen en leren zonder dat het 'leren' gedefinieerd is. In de natuur komen we tot rust en doen we energie op.

Aandacht (warmte, verbonden, open en eerlijk)

We zijn aanwezig met aandacht voor onszelf, de ander (ouders, kinderen, collega's) en bij hetgeen je mee bezig bent of ervaart in jezelf. We benaderen kinderen, collega's en ouders of de situatie met openheid en oprechte interesse. Door met gerichte aandacht en vanuit authenticiteit open en eerlijk met elkaar te communiceren, ervaren we warmte, verbinding en een geborgen en veilige omgeving.

Kwaliteit

We bieden kwaliteit aan iedereen die met ons verbonden is. Ons (veiligheids)beleid is helder en onderbouwd, onze kernwaarden staan centraal en zijn terug te zien in alle aspecten van ons handelen, in ons dagritme en in onze inrichting en vormgeving van de ruimtes en activiteiten. De uitwerking van onze kernwaarden samen zijn onderdeel van onze kwaliteit en wat wij daaronder verstaan. Onze organisatie is goed op orde waardoor het team maximaal gefaciliteerd wordt kwaliteit te leveren voor de kinderen.

Leren en ontwikkelen

Wij leren en ontwikkelen voortdurend. We leren van (reflectie op) onszelf, elkaar en de kinderen. We hebben een lerende en nieuwsgierige houding om onszelf te ontwikkelen. We reflecteren en spreken elkaar aan op een opbouwende manier. We kennen onze krachten en valkuilen en acteren hierop.

Nieuwsgierig en Ontdekken

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig, ze ontdekken de wereld om zich heen. Elke ervaring draagt bij aan de ontwikkeling van een kind. Wij als professionals juichen nieuwsgierigheid en de wil om te ontdekken toe en spreken tegelijkertijd onze eigen nieuwsgierigheid aan. We volgen en begeleiden de kinderen op hun ontdekkingsstocht. We creëren een omgeving waarin kinderen de mogelijkheid hebben om te exploreren, te onderzoeken en op natuurlijke wijze grenzen en consequenties te ervaren.

Plezier

Door plezier te maken kan ons lichaam ontspannen. We lachen, bruisen en tonen lef. Door met plezier te werken of te spelen gaan we helemaal op in waar we mee bezig zijn. Nieuwe ideeën brengen we tot uiting en we genereren bruisende energie.

Veilig en geborgen

Om een gevoel van veiligheid en geborgenheid te ervaren is het een voorwaarde dat je ervaart dat je helemaal goed bent zoals je bent. Wij bieden een omgeving waarin er ruimte is voor authenticiteit en we aandacht hebben voor de gevoelens en behoeftes van de ander. We dragen zorg voor de fysieke veiligheid en helpen kinderen zelfvertrouwen te ontwikkelen door ze te begeleiden bij de uitdagingen die ze tegenkomen.

2. Pedagogische doelen in praktijk

In dit hoofdstuk beschrijven we de vier pedagogische basisdoelen zoals omschreven in de Wet kinderopvang (2020) en de interactievaardigheden die wij als professionals beheersen om deze doelen in de praktijk te kunnen realiseren.

Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid

We zijn ons bewust van de grote verantwoordelijkheid die gepaard gaat met het scheppen van een veilige omgeving waarin kinderen de vrijheid krijgen om zich te ontwikkelen.

Naast het waarborgen van fysieke veiligheid, zien wij het als onze cruciale taak om de emotionele veiligheid van de kinderen te waarborgen en hen te voorzien van een stimulerende en rijke speel- en leeromgeving.

“De krachtigste leeromgeving is het samen leven in de samenleving en natuur zelf.”

Een rijke speel- en leeromgeving is een omgeving:

- waarin veel interacties mogelijk zijn met andere kinderen, volwassenen en de omgeving;
- die zo écht mogelijk is: leren in de context en in de natuur;
- waar begeleiders erop gericht zijn leren te ondersteunen zonder druk uit te oefenen tot leerprestaties.

Bij een rijke leeromgeving hoeven we ons niet te beperken tot ‘schoolse situaties’. De krachtigste leeromgeving is het samen leven in de samenleving en natuur zelf.

Een goede vertrouwensrelatie met de pedagogisch medewerker is onmisbaar. Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen en weten waar ze aan toe zijn.

Vanuit deze veilige basis durven én kunnen zij onbezorgd en onbevangen de wereld ontdekken. Persoonlijk contact met de pedagogisch medewerker waarbij het kind zich gezien voelt, een vertrouwde en overzichtelijke omgeving en de aanwezigheid van bekende groepsgenootjes dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel.

De interactievaardigheden, sensitieve responsiviteit, structureren en grenzen stellen en praten en uitleggen zijn hierbij belangrijke instrumenten. Het Vragend luisteren, verbindend communiceren en de Gordon-gesprekstechnieken vormen voor ons de basis van communicatie en hiervoor plannen wij trainingen in gedurende het jaar.

In de praktijk:

- Bij binnenkomst heten we de kinderen welkom door hen bij naam te noemen en contact te maken.
- We geven de kinderen ruimte om hun emoties en gevoelens te uiten. Wanneer een kind verdrietig is of boos, besteden we hier aandacht aan. Als het kind daar behoefte aan heeft, maken we fysiek contact.
- Bij een conflict tussen kinderen stimuleren wij hen om het onderling op te lossen. Wij helpen ze hierin waar nodig.
- Door actief te luisteren, open vragen te stellen en echt te kijken naar het kind, geven we het kind emotionele ondersteuning en veiligheid. We leren het kind kennen en kunnen inspelen op de interesses en het ontwikkelingsniveau van het individuele kind.
- Ritme, gewoonten en rituelen geven kinderen houvast in de dag. Als je weet hoe de dag ongeveer verloopt, geeft dat rust. De opbouw van de dag heeft een vast verloop.
- We kondigen overgangen tijdig aan en maken van de eet- en drinkmomenten een gezellige aangelegenheid; we genieten samen van het eten, kletsen over wat de kinderen bijvoorbeeld zojuist in kleinere groepjes hebben beleefd.
- De groepsruimte is volgens een herkenbare indeling ingericht. Dit geeft een gevoel van “thuis komen” en nodigt uit tot spelen en ontdekken. Soms worden de oudste peuters uitgenodigd mee te denken over de inrichting van de ruimte.

Het ontwikkelen van persoonlijke competenties

We zien het als onze taak kinderen spelenderwijs uit te dagen in de ontwikkeling van hun motorische, cognitieve, taal- en creatieve vaardigheden. Door te spelen, oefenen de kinderen deze vaardigheden en leren zij over het effect van hun handelen. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en veerkracht, relativiseringsvermogen en humor, communicatie vaardigheden, weerbaarheid en probleemoplossend vermogen. Bij het aanbieden van spelmogelijkheden zoeken we voortdurend de goede balans tussen enerzijds het actief begeleiden en verrijken van het spel/onderzoek en anderzijds het laten spelen/onderzoeken en ervaren.

Natuurlijke materialen

Bij Zonnebloei wordt er vooral gewerkt/gespeeld met wat er in de natuur gevonden wordt, kosteloos materiaal, en echte spullen uit het dagelijks leven. We werken met open spel materiaal (passief speelgoed). Dit materiaal doet een beroep op de creativiteit van het kind: op passief speelgoed zit geen aan- of uitknop en het doet niks. Het maakt geen geluidjes, heeft geen knopjes en ook geen batterijen. Met passief speelgoed kan het kind zelf een invulling geven.

De natuur zou je vanuit deze visie ook kunnen zien als passief speelgoed. In de natuur is de ruimte de omgeving om het eigen lichaam te ontdekken op het kind zijn/haar eigen manier. Dat gaat soms letterlijk met vallen en opstaan. Het kind volgt zijn/haar behoefte en wij begeleiden hierin. We wijzen het kind dus niet richting een einddoel, maar vertrouwen het natuurlijke ontwikkelingsproces. Wanneer het kind bijvoorbeeld klim behoefte heeft, maar dit nog een beetje lastig is, begeleiden we het kind. Het kind doet het klimmen zelf waar het kan, maar begeleiding kan de succeservaring vergroten. Dit is goed voor het zelfvertrouwen van het kind, waardoor het vaker zal oefenen. Respect voor de autonomie en ontwikkelingsstimulering zijn hierbij belangrijke interactievaardigheden.

In de praktijk:

- Kinderen bewegen van nature graag en wij bieden hen hiertoe alle ruimte. Door veel bewegingservaring op te doen, zowel door de grove als de fijne motoriek, ontdekt en ontwikkelt het kind zich. Bewegen doet een appèl op je doorzettingsvermogen, je flexibiliteit en assertiviteit, leert je te vertrouwen op je eigen lijf, problemen op te lossen en samen te werken met anderen.
- Bij Zonnebloei gaan kinderen het hele jaar door naar buiten, alleen bij extreme hitte of kou blijven we binnen. Natuur voedt en prikkelt de zintuigen. De kinderen ruiken de geur van het bos, horen het geluid van de vogels, zien de kleuren van de bomen die elk seizoen weer anders zijn. Ze rennen door de bladeren en voelen die langs zich heen ritselen. De kinderen zijn vrij om te ontdekken en te spelen in de natuur. Wanneer alle zintuigen worden geactiveerd in de natuur worden ook de nieuwsgierigheid, de creativiteit, het inlevingsvermogen en de verbinding met zijn/haar omgeving geactiveerd.
- Binnen bieden we een uitgebreid assortiment aan materiaal dat voor elke ontwikkelingsfase uitdaging en onderzoeksmogelijkheden biedt.
- Kinderen mogen zelf bepalen waarmee zij spelen. Zo ontdekken zij hun eigen interesses, voorkeuren, mogelijkheden en grenzen. Wij helpen bij het maken van keuzes.
- Wij vinden het van groot belang dat kinderen echte ervaringen opdoen door hen zoveel mogelijk mee te laten doen met activiteiten uit het 'echte' leven zoals tafel dekken, bedden afhalen, de was ophangen, muziek maken en broodjes bakken boven een kampvuur.
- Buiten is er volop de gelegenheid te rennen, samen te spelen en te bouwen met bijvoorbeeld hout en echt timmermateriaal en beleven we de natuur door het samen verzorgen van (eetbare) planten en bloemen.
- We bieden muziek-, sport-, kunst-, natuur-, culturele, technische, wiskundige en natuurkundige materialen en onderzoeksactiviteiten aan.
- We bieden een kind zo veel mogelijk ruimte (binnen de afgesproken kaders), zodat het zichzelf en de wereld kan ontdekken en in zijn eigen tempo kan ontwikkelen. Voldoende ruimte bieden houdt op de eerste plaats in: heel goed kijken en luisteren naar het kind en open vragen stellen. Hierdoor wordt het kind gestimuleerd zelf na te denken. Tevens wordt de verbeeldingskracht geprikkeld en leert het kind reflecteren en evalueren (op wat het aan het doen is en heeft gemaakt).

- Het gaat er bij ons niet om wat een kind nog niet is en nog niet kan, maar om wat een kind al wél is en wel kan! Door op deze wijze naar een kind te kijken voelt het zich gewaardeerd, gerespecteerd en groeit zijn zelfvertrouwen.

Het ontwikkelen van sociale competenties

Het ontwikkelen van sociale vaardigheden is van cruciaal belang om later zelfstandig relaties op te kunnen bouwen en te onderhouden. Wie sociaal vaardig is, heeft een grotere kans op een evenwichtig volwassen bestaan in onze complexe samenleving. Denk hierbij aan veerkracht, het kunnen reguleren van emoties, empathisch vermogen, zelfinzicht, weerbaarheid en respect hebben voor de ander. Ook hier geldt dat we uitgaan van de kracht van het kind. Op basis van de behoeften en emoties van dat moment zal het kind zich ontwikkelen waarbij ervaringen en verworven competenties tevens een rol spelen. De eerste twee pedagogen vormen voor ons hierbij de basis (zie 'Drie pedagogen' in 1.2). Want kinderen leren het meeste van elkaar. Wij als volwassenen begeleiden hen hierin. Het ontvangen van kinderen in een groep is een belangrijk instrument; het is de samenleving in het klein. Interactievaardigheden die we hier inzetten: sensitieve responsiviteit, structureren en grenzen stellen, begeleiden van interacties, respect voor de autonomie.

In de praktijk:

- Belangrijk is onze voorbeeldfunctie, onze communicatie met collega's, ouders en de kinderen. Daarnaast luisteren we actief, geduldig en betrokken, laten kinderen uitpraten, gaan in op hun verhalen en laten merken dat we hen begrepen hebben.
- De kinderen leren te delen, samen te spelen en elkaar met rust te laten, te wachten op hun beurt en soms ook het middelpunt te zijn, op te komen voor zichzelf, te onderhandelen, samen te werken, niet te pesten maar te troosten en te helpen.
- Bij een conflict begeleiden we de kinderen om samen op zoek te gaan naar alternatieven en oplossingen; wat zij zelf hebben bedacht werkt het best!
- We hebben algemene sociale regels die het kind structuur bieden in de sociale omgang zoals niet schreeuwen naar elkaar, elkaar laten uitpraten en geen fysiek geweld.
- We leren kinderen hoe zij hun emoties veilig kunnen uiten; op een kussen mag je slaan en schoppen, niet op andere kinderen.
- We bieden groepsmomenten aan waarbij de kinderen ruimte krijgen hun verhalen en belevenissen te delen.
- We hebben ruime kennis over de ontwikkelingsfasen en benutten deze in de praktijk. Want hoe spelen kinderen samen? Wat mag ik verwachten van een kind dat nog niet veel taal tot z'n beschikking heeft? We gebruiken onze kennis om kinderen te stimuleren en te begeleiden bij het aangaan van de onderlinge relaties in de groep.
- Hierbij bewaken we de autonomie van het kind door hen zo veel mogelijk vrij te laten in hun sociale interacties; kinderen bepalen zelf met wie en of ze samen willen spelen, ontdekken etc. Sommige kinderen spelen graag alleen, ook hier is ruimte voor.
- We bieden de kinderen ruimschoots de gelegenheid om te spelen en ontdekken en op deze manier te oefenen met alle aspecten van sociaal gedrag. We geloven dat het letterlijk hebben van ruimte, zoals buiten in het bos, kinderen ondersteunt om samen

te ontdekken.

Het overdragen van normen en waarden

Bij het opvoeden van kinderen speelt het omgaan met verschillende normen en waarden een grote rol. Een kind zal leren dat niet alles kan en mag. We dragen bij aan het grootbrengen van verantwoordelijke volwassenen die evenwichtig in het leven staan en op een goede manier met zichzelf, de ander en hun omgeving om kunnen gaan. Een kind leert bij ons dat het eigen normen en waarden heeft en dat een ander dat ook heeft. Hierop volgt dat een kind leert dat de samenleving bestaat uit verschillende culturen en dat dit samengaat met verschillende groepsprocessen, waarbij het voor een individu belangrijk is om te leren omgaan met zijn eigen ideeën en die van de ander.

Wij streven ernaar dat onze kinderen elk levend wezen met respect behandelt. Om dit te bereiken bieden wij een omgeving waarin een kind kan leren omgaan met anderen. Een omgeving waarin een kind kan ontdekken waar mogelijkheden en grenzen zijn. Vrije wil, respect en acceptatie zijn belangrijke waarden. Bij de kinderopvang doorleven wij deze waarden zelf ook. Authenticiteit staat voorop en is de verbindende factor in het doorleven van onze waarden. Authenticiteit is terug te zien in de omgeving in bijvoorbeeld de natuurlijke materialen die gebruikt worden.

Wij geloven dat authenticiteit een voorwaarde is voor sociale omgang. Als ik er mag zijn, mag jij er ook zijn, als ik gehoord word, kan ik jou ook horen. Als ik met respect behandeld wordt, kan ik jou ook met respect behandelen, vanuit authenticiteit gaan we de verbinding aan en is er ruimte voor iedereen.

Authenticiteit komt terug in ons jaarritme. Zo worden de seizoenen uitvoerig besproken en beleefd. Hierdoor wordt de verbinding aangegaan met de natuur. Bouwen we een connectie die voor respect en eerbied zorgt voor onze medemensen en voor de natuur.

In de praktijk:

- Veel normen en waarden liggen besloten in het voorleven van sociale vaardigheden zoals de ander geen pijn doen, samen delen, elkaar uit laten praten en elkaar iets gunnen.
- We bereiden samen het eten en dekken de tafel. We eten gezamenlijk met aandacht en in rust.
- We leven normen en waarden voor en zijn voorspelbaar in ons gedrag.
- We zijn eerlijk en vriendelijk tegen elkaar, tonen genegenheid en warmte, kijken om naar de ander, klein en groot.
- We gaan zorgvuldig om met onszelf, elkaar en de materialen.
- We gaan met respect om met de natuur: we hebben oog voor insecten en planten, ruimen ons afval op en zorgen voor planten en bloemen.
- We benoemen gewenst gedrag in de omgang met elkaar.
- We zijn aandachtig en nemen voldoende tijd voor de dingen die we doen. Dit voegt kwaliteit toe aan de sfeer en de omgangsvormen. De kwaliteit die we aan ons werk geven wordt overgenomen door de kinderen. Zo werkt de omgeving door tot in het lichamenlijk en psychisch welzijn. Zeker bij de jonge kinderen!

Interactievaardigheden

Voor het in de praktijk brengen van bovengenoemde doelen zetten we interactievaardigheden in. Interactievaardigheden zijn van essentieel belang voor de kwaliteit van de opvang (Riksen-Walraven, 2020). Hun directe interacties met de kinderen, hun invloed op de onderlinge interacties tussen de kinderen en hun invloed op hoe het kind met de fysieke omgeving omgaat, hebben in grote mate invloed op de ervaringen van het kind tijdens de opvang. De interactievaardigheden zien wij dan ook als de basis van ons werk. In werkoverleggen, training en tijdens pedagogische coaching besteden we hier voortdurend aandacht aan.

Sensitieve responsiviteit

Al onze professionals beschikken over een empathische, open en oplettende houding. Daarmee zien we de signalen van kinderen en reageren hier adequaat op. We luisteren aandachtig en zijn ons bewust van onze non-verbale communicatie. We noemen het kind bij de naam zodat het zich gezien voelt, maken oogcontact en benoemen en bevestigen het kind in zijn emoties. Zo verwoorden wij vreugde, opwinding, spanning, boosheid, verdriet en angst, bevestigen het kind hierin en benoemen dat deze gevoelens er mogen zijn. Onze benadering is positief en stimulerend: we leven mee met de gevoelens van kinderen en moedigen hen aan zelf initiatieven te nemen. Door onze ondersteunende aanwezigheid stimuleren we zelfvertrouwen bij kinderen.

Respect voor autonomie

We geven kinderen, klein en groot, de ruimte om hun eigen gang te gaan uiteraard binnen de veilige kaders. Autonomie respecteren betekent op Zonnebloei dat we de ideeën en initiatieven van kinderen serieus nemen en dat zij de tijd en ruimte krijgen om te oefenen, nog eens te proberen en eindeloos fouten te maken. We stellen open vragen en stimuleren tot het zelf nadenken. We laten kinderen zo veel mogelijk zelf ervaren en oplossingen bedenken, nemen hen zo min mogelijk uit handen en leren hen zelf om hulp te vragen. We leren kinderen hun wensen en grenzen aan te geven en respecteren deze.

Structureren en grenzen stellen

Structuur geeft kinderen houvast en vergroot hun gevoel van veiligheid. Kinderen die zich veilig voelen, voelen zich vrij om op onderzoek uit te gaan, hun omgeving te ontdekken en ervaringen te verbreden. Op Zonnebloei brengen we structuur en ordening aan door duidelijke en groeps- en omgangsregels en -afspraken. Bij het bedenken van afspraken betrekken we de kinderen zodat zij er zich eigenaar van voelen. Een afspraak is in tegenstelling tot een regel namelijk ontstaan door een gelijkwaardige overeenkomst van beide partijen. Verder werken we met een vaste dagindeling, vaste plekken voor de verschillende activiteiten, vaste plaatsen voor materialen en een duidelijke opbouw van activiteiten. Wij bieden veiligheid en voorspelbaarheid door onze omgangsregels en -afspraken consequent voor te leven. Doordat wij consequent en respectvol grenzen stellen aan het gedrag van kinderen, weten kinderen

wat van hen verwacht wordt. Regelmatig herhalen wij afspraken en benoemen gewenst gedrag.

Praten en uitleggen

Taal leren begint al vanaf de geboorte. Op Zonnebloei verzorgen we een rijk en divers taalaanbod voor kinderen: we benoemen voortdurend en houden daarbij rekening met het taal- en begripsniveau en het tempo van het kind.

Ook het luisteren is van grote waarde in de interacties met kinderen. We nemen hiervoor de tijd en geven aandacht, we verbeteren woorden of zinnen niet maar herhalen het zelf in de juiste vorm. Door open vragen te stellen stimuleren we het kind nog meer te vertellen en zo mogelijk betrekken we andere kinderen bij het gesprek. Kinderen willen graag vertellen wat ze beleefd hebben, ze willen laten zien wat ze gedaan hebben. Minder vaak willen ze de mening van een volwassene horen en uitleg krijgen. Doordat wij aandacht hebben voor het luisteren, praten en uitleg geven wanneer een kind een vraag heeft gesteld, leren de kinderen de wereld om hen heen te begrijpen.

Ontwikkelingsstimulering

Al onze professionals kennen de ontwikkelingsfasen van de kinderen op motorisch, sociaal-, emotioneel, cognitief en zintuiglijk gebied. We bieden een rijke speelleeromgeving; de ruimtes zijn uitnodigend, gevarieerd en overzichtelijk ingericht. We zorgen voor een breed en gevarieerd spelaanbod en geven de kinderen veel tijd om te spelen.

Het activiteitenprogramma is gericht op het stimuleren van de ontwikkeling in al zijn facetten waarbij we rekening houden met de verschillende leeftijden en fases. We nemen een actieve en alerte houding aan. We observeren kinderen, stemmen ons gedrag daarop af, geven hen de ruimte en nodigen hen uit de volgende stap te maken. We bepalen steeds wat onze rol moet zijn: we nemen het initiatief of blijven op de achtergrond, leggen uit of stellen vragen, doen voor of nodigen uit. Ons vertrouwen in de kracht en eigenheid van het individuele kind is daarbij steeds de rode draad. Naarmate de kinderen ouder worden geven we hen meer vrijheid, leren we hen om te gaan met risico's en laten we hen meer initiatief en verantwoordelijkheid nemen.

Begeleiden van interacties tussen kinderen

Als je als kind in een groep met andere kinderen bent, valt er eindeloos veel te leren! Eerst ben je de allerkleinste, dan ga je naast en met je leeftijdsgenootjes spelen. Je hebt maatjes en concurrenten. Je wordt geholpen, getroost en misschien soms wel geplaagd. Je leert te delen, rekening te houden met anderen, te troosten en samen plezier te hebben. Je merkt dat andere kinderen niet hetzelfde zijn als jij, misschien wel lachen waar jij om huilt en andersom. Wij zijn ons bewust van de belevingswereld van onze kinderen. En we maken gebruik van de mogelijkheden die de opvang van de kinderen in groepsverband biedt. Wij hebben oog voor de onderlinge interactie, houden ons waar mogelijk op de achtergrond en sturen bij waar nodig.

We bewaken de (emotionele) veiligheid van ieder kind en leren hen respect voor elkaar te hebben. We leren de kinderen naar elkaar te luisteren, te vertellen wat er in hen omgaat en dit te delen, elkaar uit te laten praten, elkaar niet uit te lachen en belangstelling te tonen voor

elkaar. We creëren zo een sfeer waarin kinderen zich durven laten zien. Ruzie maken mag; we zoeken naar een oplossing en daarna maken we het weer goed. Door het spelen met anderen leren kinderen wat het effect is van hun gedrag. Door te praten, uit te leggen en vragen te stellen, geven wij kinderen inzicht hierin.

Vrij spel

Vrij spel is de basis van de dagen op de groep. Al spelend leren kinderen. Als begeleiders zijn wij verantwoordelijk voor het scheppen van voorwaarden zodat wij de kinderen een veilige en tegelijkertijd uitdagende omgeving bieden. Zo kunnen zij onbevengd spelen, ontdekken, experimenteren en ervaren. Zij leren zo zichzelf en hun omgeving kennen. Naast de projectmatige, geplande en georganiseerde activiteiten stimuleren wij het spontane spelenderwijs leren door de dag heen.

3. Opvang in groepen

Stamgroep De Beverketel

Onze verticale groep De Beverketel heeft plek voor maximaal 12 kinderen in de leeftijd van 1,5 tot 4 jaar. De vereiste om te starten op deze groep is dat kinderen kunnen lopen en genoeg hebben aan één keer slapen op de dag. Het is een bewuste keuze om iets onder de wettelijke maximale groepsgrootte (van 14 kinderen) te zitten omdat Zonnebloei extra pedagogische kwaliteit wil bieden.

Inrichting

De inrichting van de ruimte is zorgvuldig uitgekozen en huiselijk. De inrichting is passend bij het natuurthema, het stimuleert kinderen om met elkaar te spelen en past bij de leeftijd van de kinderen. Een kind voelt zich veilig in een ruimte waar veiligheid en uitdaging wordt geboden passend bij zijn of haar leeftijd.

Op de groep hebben we verschillende hoeken zoals de huishoek, het atelier, een constructiehoek, leeshoek, of de ontdekhoek. Bij het aanbieden van materialen houden we rekening met de leeftijden.

Activiteitsaanbod

De medewerkers passen het aanbod in activiteiten aan door middel van goed te luisteren en te kijken naar wat de kinderen bezig houdt. We stellen onszelf hierbij de vraag: welk ontwikkelingsgebied is een kind of een groepje kinderen aan het exploreren? En hoe ondersteunen wij als begeleiders dat proces?

We zien ons aanbod als een middel om kinderen uit te nodigen om te ontdekken, we leggen dan ook graag dat proces vast door middel van foto's. Er zijn vrije spelactiviteiten in een

voorbereide ruimte (zoals de bouwhoek, huishoek, leeshoek) en er zijn begeleide activiteiten (zoals het natekenen van slakken met vergrootglazen aan tafel).

We vinden autonomie belangrijk; door aan te sluiten en mee te bewegen bij de belevingswereld van de kinderen en kinderen te laten kiezen voor een activiteit of hoek geven we hier invulling aan.

Volgen van de ontwikkeling en 20-minuten gesprek

Jaarlijks en 4 maanden voor aanvang van de basisschool wordt er een '20-minuten gesprek' ingepland voor ouders en mentor om het welbevinden en de ontwikkeling van het kind te bespreken. De mentor (samen met zijn/haar directe collega) bereid dit gesprek voor door 3 keer per jaar het betreffende kind extra goed te observeren en daarover een rapportage te maken in ons kindvolgsysteem Looqin.

De medewerkers kijken zowel naar de mate van welbevinden (voelt het kind zich ontspannen, heeft het plezier op de opvang) en betrokkenheid (is het actief aan het doen/maken/spelen en ontdekken), als naar de verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen. Bijvoorbeeld naar de spraak/taalontwikkeling, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling van het kind. Wanneer bijzonderheden of problemen in de ontwikkeling van een kind worden gesignaleerd, wordt samen met de ouders gekeken wat een passende volgende stap is. Te denken valt aan doorverwijzing naar een passende instantie voor verdere ondersteuning.

Tot slot hebben ouders altijd de mogelijkheid om een gesprek met de mentor aan te vragen buiten de geplande bijeenkomsten in de loop van het jaar.

4. Stabiliteit voor de kinderen

Dagritme

Regelmaat en continuïteit gedurende de dag zorgen voor herkenbaarheid, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Dit ontstaat door het hanteren van een vaste dagindeling en vaste regels. De stabiliteit van het dagprogramma, het dagritme op de groep en de vaste rituelen, hebben een positieve bijdrage aan het welbevinden van kinderen. Dit komt doordat de structuur eventuele onzekerheid bij de kinderen vermindert en hiermee het gevoel van veiligheid bevordert. *Het dagritme:*

7.30 - 9.00 uur: de kinderen worden gebracht/vrij spel in voorbereide ruimte

09.00 - 09.30 uur: opruimen en opening in kring en fruit eten

09.30 - 10.00 uur: verschoneren, toiletronde en aankleden om naar buiten te gaan

10.00 - 11.00 uur: naar buiten/ pedagogische activiteit buiten

11.15 - 11.30 uur: naar binnen, handen wassen en aan tafel gaan

11.30 - 12.00 uur: biologische warme maaltijd

12.00 - 12.30 uur: verschoneren en toiletronde

12.30 - 15.00 uur: slaapritueel en slapen of rusten, activiteit met oudere kinderen

15.00 - 15.30 uur: kinderen aankleden en spelen/pedagogische activiteiten

15.30 - 16.00 uur: gezond tussendoortje, rauwkost, boterham, of volkorencracker

16.00 - 16.30 uur: verschoneren en toiletronde

16.30 - 18.00 uur: naar buiten of spelen/activiteiten op de groep/ kinderen kunnen worden opgehaald

Elementen die standaard terugkeren zijn voeding, verzorging en middagslaap/rust. In het vaste dagprogramma wordt iedere dag minimaal één activiteit aangeboden aan de kinderen. Deze speciale activiteiten dragen bij aan de ontwikkeling van de kinderen doordat ze afgestemd zijn op het ontwikkelingsniveau, de mogelijkheden en de interesse van de kinderen.

De groepsleiding is op de hoogte van het ontwikkelingsniveau van de kinderen in de groep en stemt de begeleiding van de activiteiten hierop af. De kinderen worden ontwikkelingsgericht benaderd en uitgedaagd en gestimuleerd in hun eigen mogelijkheden. Ieder kind wordt, indien nodig, ondersteund bij groepsactiviteiten.

Vaste gezichten

Bij 12 kinderen op een groep zijn er maximaal 3 vaste gezichten vereist voor kinderen van 1 jaar of ouder. Daar houden wij ons aan.

In het geval van ziekte of verlof streven we ernaar 1 van de vaste gezichten op de groep in te roosteren. Wanneer dit op geen enkele wijze mogelijk is en de situatie ontstaat dat er geen bekende medewerkers op de groep staan, kiezen we ervoor om in overleg met de ouders niet open te gaan.

Mentorschap

Bij Zonnebloei krijgt ieder kind een mentor toegewezen die het kind extra observeert en begeleidt gedurende de opvangtijd. Ouders krijgen jaarlijks een gesprek met de mentor waarin de ontwikkeling van hun kind centraal staat.

Op dagelijkse basis krijgen ouders ook feedback/opvoedbegeleiding daar waar gewenst. Daarnaast hebben ouders altijd de mogelijkheid om een gesprek met de mentor aan te vragen buiten de geplande bijeenkomsten in de loop van het jaar.

Intake

Wanneer ouders worden uitgenodigd voor het intakegesprek, wordt verteld wie de mentor van het kind is. Het intakegesprek wordt waar mogelijk gehouden met de mentor.

Tijdens dit intakegesprek leren ouder(s) en pedagogisch medewerkers elkaar kennen. Ouders krijgen de gelegenheid om vragen te stellen over de werkwijze en het beleid van Kindcentrum Zonnebloei. De mentor zet direct na het intakegesprek de belangrijke gegevens in Kindplanner, zoals allergieën, medicijngebruik en op welke wijze foto's van kinderen gebruikt mogen worden of niet. Ook wordt er een rondleiding gegeven op de locatie en worden er afspraken gemaakt over op welke groep het kind komt en wanneer het kind wil komen wennen.

Kennismaking en wennen

Voorafgaand aan de plaatsing is er een kennismakingsmoment op de groep. De ouders en de mentor spreken daarvoor samen een moment af, op een gewenste tijd, bijvoorbeeld tussen 9.00 en 12.00 uur. Vanaf de ingangsdatum begint een wenperiode van 2 tot 4 weken, waarin het kind de tijd krijgt om te wennen aan al het nieuws dat op hem afkomt. In deze wenperiode hebben ouders en mentor veel contact over hoe het gaat met het kind op de groep. Waar nodig worden aanpassingen over de breng- en haaltijden afgesproken.

Overdracht naar de basisschool en BSO

Een nieuwe fase breekt aan als het kind 4 jaar wordt en doorstroomt naar de basisschool en eventueel ook naar de BSO. Wanneer een kind naar de basisschool vertrekt, zal Zonnebloei de ontwikkelingsgegevens meegeven aan de ouders. Wanneer een kind naar de BSO gaat (eventueel van Zonnebloei zelf) zullen wij de ontwikkelingsgegevens als vanzelfsprekend ook delen.

Vieringen

Jaarlijks terugkerende festiviteiten zijn: Pasen, Koningsdag, Moederdag, Vaderdag, Kinderboekenweek, Dierendag, Carnaval, Zomerfeest, Drie Koningen, de vier seizoenen, Sinterklaas en Kerstdagen. Ouders zijn vrij om andere feestdagen of aanvullende feestdagen aan te dragen. Activiteiten die georganiseerd worden, stellen het thema van de festiviteit centraal.

Verjaardagen en traktaties

We vieren de verjaardag van het kind. Bij Zonnebloei herkennen we deze belangrijke dag door een feestmuts te maken, te zingen tijdens een eetmoment en een gezonde snack te serveren die speciaal verzorgd is door de jarige en zijn/haar familie, bijvoorbeeld fruit, groente, gezonde baksels of een waterijsje.

Aan verjaardagen van de groepsleiding, geboortes van broertjes of zusjes schenken we aandacht met feestelijke aankondigingen op de groep. Als een kind afscheid neemt van onze opvang staan we gezamenlijk stil bij dit moment en krijgt het kind als cadeautje een eigen fotoboekje mee.

5. Voeding en slapen

Gezonde en verantwoorde voeding

Bij Zonnebloei staat gezonde en verantwoorde voeding voorop. Eerlijk voedsel is niet alleen gezond voor mens en planeet, maar het ondersteunt ook de ontwikkeling van de zintuigen. Daarom kopen en bereiden we zoveel mogelijk voedsel van biologische oorsprong.

We kiezen voor producten met een hoge voedingswaarde, denk aan volkoren brood, rauwkost en fruit. Kinderen mogen kiezen uit thee of water met citroen of ander fruit erin. Producten die veel geraffineerde suikers bevatten of zoetstoffen hebben niet onze voorkeur. Als tussendoortje kiezen we daarom voor noten, gedroogd fruit, Griekse yoghurt of een smoothie. Zelfgemaakte gezonde baksels behoren uiteraard ook tot de mogelijkheden.

De eetmomenten zijn gezellige momenten. We eten samen. Brood wordt aan tafel gesmeerd en fruit en groente wordt aan tafel gesneden.

Voeding voor dreumesen en peuters

We eten 's middags warm met de kinderen. Voorbeelden van maaltijden zijn groente met rijst en een beetje vlees of vis, of pasta met groente en linzen. Als toetje kan er ook volle yoghurt aangeboden worden.

Wat betreft fruit en groenten eten we zoveel mogelijk met de seizoenen mee, met een paar uitzonderingen; bananen zijn er altijd en ook avocado's kunnen het hele jaar door worden aangeboden.

- Rond 9.30 uur fruit: minimaal twee stukken fruit per kind, per dag, bestaande uit tenminste twee soorten fruit. Tijdens het fruit wordt water en/of thee aangeboden.
- Rond 11.30 uur een warme maaltijd met melk/water/thee.
- Rond 16.00 uur een volkoren boterham/cracker met beleg en rauwkostmoment met bijvoorbeeld komkommer, paprika en tomaat.

Onze maaltijden worden vers bereid door Moekes Maaltijd uit Weesp en worden door onze pedagogisch medewerkers wekelijks besteld. Er wordt gevarieerd voedsel aangeboden en rekening gehouden met de dagelijkse aanbevolen hoeveelheid groenten voor het kind. Bij het kiezen van de warme maaltijd wordt rekening gehouden met diëten vanwege allergieën of vanuit een geloofsovertuiging. De maaltijden zijn van hoogwaardige kwaliteit en waar mogelijk biologisch.

Hygiëncode

Wij werken volgens de hygiëncode voor kleine instellingen in de branches Kinderopvang, Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening en Jeugdzorg. We zien erop toe dat beperkt houdbare levensmiddelen tijdig weggegooid worden en noteren de datum op product bij het openen hiervan. Zie ook ons [Veiligheids- en Gezondheidsplan](#).

Slapen

Jonge kinderen hebben behoefte aan een rust of slaapmoment, deze vindt tussen de middag plaats. Voor de exacte tijd kijken we naar de behoefte van de kinderen. De kinderen slapen op rustbedjes in de groepsruimte.

We houden ons aan de richtlijnen rondom veilig slapen. In ons [Veiligheids- en Gezondheidsplan](#) is het [veilig slapen protocol](#) opgenomen.

6. Inzet medewerkers (BKR en IKK)

Drie-uursregeling

Bij 12 kinderen op een groep zetten wij twee pedagogisch medewerkers in, in het geval een medewerker volgens de beroepskracht- kindratio (BKR) alleen mag werken kan daarvoor gekozen worden. Op dit moment is er regelmatig een extra persoon op de groep door de inzet van stagiaires en een medewerker in opleiding.

Tijdens een opvangdag van 10 uur of langer mag er tijdens een periode van maximaal 3 uur worden afgeweken van de BKR, wij geven dit op de volgende wijze vorm:

- Tijdens het brengen van de kinderen tot de tweede collega er is, kan er afgeweken worden van de BKR.
- Tijdens het halen van de kinderen aan het einde van de dag, kan er evenzo afgeweken worden van de BKR.
- De medewerker die alleen staat in de ochtend heeft de ruimte zodanig klaargemaakt dat kinderen uitgenodigd worden om direct te kunnen spelen of een activiteit te doen, zo is er aandacht voor de kinderen en ouders die binnenkomen.
- Aan het einde van de dag wanneer er nog één medewerker is, geldt dat kinderen tot het laatst nog kunnen spelen.

De diensten van de medewerkers zijn verdeeld in vroege en late diensten, waarbij de vroege dienst werkt van 7.30 tot 16.30 of 17.00 en de late dienst werkt van 8.30 / 9.00-18.00. In het geval er een derde persoon werkt kan er gekozen worden voor een tussendienst deze is van 8.30-17.30.

Vierogenprincipe

Bij Zonnebloei wordt de veiligheid van de kinderen zo optimaal mogelijk gewaarborgd. Wij werken daarom met een medewerker- kind ratio van 1 op 6 er zijn meestal minimaal 2 collega's in het pand aan het werk.

In de ochtend tussen 7.30 en 9.00 uur en aan het einde van de dag tussen 16.30 uur en 18.00 uur kan het zijn dat een pedagogisch medewerker alleen werkzaam is, dan is er door het brengen van de kinderen veel in en uitloop van ouders. Zie voor een uitgebreide beschrijving van het vierogenprincipe ons [Veiligheids- en Gezondheidsplan](#).

Achterwachtregeling

Als in een situatie er maar één medewerker aanwezig kan zijn en er geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachtregeling worden toegepast. Dit betekent dat in geval van calamiteiten een achterwacht beschikbaar is die binnen vijftien minuten aanwezig kan zijn op de opvanglocatie. De (actieve) achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden. Deze zijn:

Evelien Moen: Tel. 06 3875 2044 (houder)
Carmelita Zijpveld: Tel. 0657327940 (dichts bijwonende medewerker)

Op het moment dat er één beroepskracht aanwezig is, dan gaat de achterwachting in. De achterwachting geldt gedurende de hele dagopvang.

De achterwachting:

- Informeert naar eventuele bijzonderheden
- Is tijdens de openingstijden bereikbaar

Wanneer er te veel kinderen aanwezig zijn voor één pedagogisch medewerker, is er een groepshulp, medewerker in opleiding, of stagiair aanwezig met tussendienst. Er bestaat ook de mogelijkheid dat er zo weinig kinderen zijn dat er nog maar één pedagogisch medewerker aanwezig hoeft te zijn. In deze periode heeft de medewerker altijd de mogelijkheid om een collega te bereiken als er zich iets ernstigs voordoet. Ook is de houder telefonisch bereikbaar in noodgevallen. Zie voor een uitgebreide beschrijving van de achterwachting het [Veiligheids- en Gezondheidsplan](#).

7. Onze beroepskrachten

Ook het team is voortdurend in ontwikkeling. Met kinderen werken betekent in een tweezijdig proces van opvoeden staan. De persoonlijke ontwikkeling van de teamleden is daarom zeer belangrijk en wordt ondersteund.

Daarnaast verdiepen we ons ook gezamenlijk in de pedagogiek die wij als uitgangspunt hanteren. De praktijk van alledag levert de thema's die onderwerp van studie kunnen worden. De persoonlijke ontwikkeling van de begeleiders en hun gevoel voor, en kennis van, de pedagogische benadering worden ondersteund door het organiseren van teamtrainingen.

De ambitie voor ons team luid:

- Met plezier en passie werken, je competent, krachtig en kundig voelen in je werk.
- Bedreven zijn in onderzoeken, samenwerkend leren, kwaliteitsdenken.
- Persoonlijke leervragen formuleren, daarnaar handelen om zo het leren structuur en inhoud te geven.
- Groei- en ontwikkelingsprocessen van kinderen herkennen en je kennis over het lerende kind voortdurend vertalen naar passende begeleiding.
- De pedagogische benadering van de Scandinavische opvoedingsvisie en de Reggio Emilia pedagogiek dagelijks en bewust in praktijk brengen waarbij je ieder kind ziet en inspeelt op zijn of haar ontwikkelingsbehoefte.

Vereiste bevoegdheid

Onze medewerkers zijn opgeleid tot pedagogisch medewerkers. De medewerkers die bij ons werken staan achter onze visie en richtlijnen op zowel verstandelijk als gevoelsniveau. Zij hebben allen affiniteit met onze manier van werken, het buiten zijn en het bio- en ecologische aspect, dat is ook een must.

Deskundigheidsbevordering

Door onze specifieke manier van werken met de kinderen zijn relevante cursussen verplicht. Doormiddel van interne workshops, trainingen en cursussen wordt o.a. de kennis van pedagogiek en verbindende communicatie, voor alle pedagogisch medewerkers, op pijl gehouden.

Ook volgen alle pedagogisch medewerkers interne workshops over activiteiten in de natuur. Daarnaast hebben alle vaste leidsters een kinder-EHBO-diploma. Daarnaast dienen de medewerksters zich bij te scholen en op de hoogte te blijven van actualiteiten.

Pedagogisch coach en -beleidsmedewerker

Zonnebloei acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogische kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met pedagogisch coaches, die verantwoordelijk zijn voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van pedagogisch beleid. De in te zetten uren van de pedagogisch coaches worden in het eerste volledige jaar van de locatie vastgesteld conform de geldende berekening en beleid.

De pedagogisch coaches en de beleidsmedewerker ondersteunen, adviseren en coachen de pedagogisch medewerkers. Zij kijken gevraagd en ongevraagd mee op de groepen, voeren persoonlijke ontwikkelingsgesprekken, geven pedagogisch besprekingen vorm en dragen onderwerpen aan voor een teamvergadering.

Wij zijn sinds de start van Zonnebloei een samenwerking aangegaan met orthopedagoog Anaïs Besemer. Zij is zowel de beleidsmedewerker als pedagogische coach en heeft een begeleidende functie van de andere pedagogisch coaches.

Medewerkers in opleiding, stagiaires en vrijwilligers

Medewerkers in opleiding

Als organisatie vinden we het belangrijk ons steentje bij te dragen aan de opleiding van onze toekomstige collega's. Medewerkers in opleiding die een leer/werk traject volgen worden conform cao-bepalingen ingezet. Zij worden op de groep door de werkbegeleider gecoacht. De praktijkbegeleider van Zonnebloei begeleidt en beoordeelt de theorie.

Bol stagiaires

Binnen Zonnebloei werken wij met stagiaires die een pedagogische opleiding volgen op MBO niveau 3,4 of HBO. Elke stagiaire krijgt een pedagogisch medewerker als begeleider op de groep waar zij stage loopt. De werkzaamheden lopen uit een van het verzorgen van de kinderen, (buiten) activiteiten begeleiden, voorlezen, mee denken over nieuwe thema's en het voorbereiden van activiteiten behorende bij het thema. Een stagiaire is altijd boventallig.

Vrijwilligers

Binnen Zonnebloei streven wij naar het werken met een vast team van vrijwilligers per locatie. De vrijwilligers zijn ouders van de kinderen of mensen met een zorg- of educatie achtergrond. De vrijwilligers helpen mee met het begeleiden van de kinderen naar het bos/de hei,

begeleiden van de (buiten) activiteiten, voorlezen en fruit snijden.

De vrijwilliger volgt een korte introductietraining en krijgt de handvatten mee met onze communicatie richtlijnen. Een vrijwilliger is altijd boventallig en het liefst voor langere tijd betrokken en in bezit van een verklaring goed gedrag.

8. Ouderparticipatie en samenwerking externen

Contact ouders en verzorgers

Ouders zijn op elk moment welkom om Zonnebloei te bezoeken, wel graag op afspraak. De mentor en begeleiders voeren drie keer per jaar gerichte kindobservaties uit en één keer per jaar worden de observaties gedeeld in een gesprek met de ouders.

Ouderavonden worden ieder jaar gehouden om ouders te informeren over nieuwe ontwikkelingen en hen de gelegenheid te bieden om hun zorgen te uiten of vragen te stellen over de kinderen en hun zorg.

Omdat we samen met de ouders de verantwoordelijk delen voor de opvoeding en ontwikkeling van de kinderen is het belangrijk dat de aanpak bij Zonnebloei zoveel mogelijk aansluit bij de aanpak thuis. Hierbij is het belangrijk dat ouders de aanpak begrijpen en onderschrijven.

Oudercommissie

Zonnebloei heeft een oudercommissie die bestaat uit ouders die zich vrijwillig hebben opgegeven om deze taken op zich te nemen. De commissievergaderingen zijn open voor iedereen, dus alle ouders zijn welkom om vergaderingen bij te wonen. De notulen van elke vergadering worden aan alle ouders ter beschikking gesteld.

De verantwoordelijkheid van de oudercommissie is om de kwaliteit te bewaken en te bespreken, de belangen van de ouders te vertegenwoordigen en zorgen te uiten. De commissie heeft een adviserende functie op de volgende punten:

- Gezondheid en veiligheid
- Openingstijden
- Pedagogisch beleid
- Kwaliteitsverbetering
- Prijsverhogingen
- Voeding
- Klachtenprocedure/protocol

Nieuwe ouders hebben de mogelijkheid om de oudercommissie te ontmoeten op de geplande ouderavonden.

Klachtenregeling voor ouders en medewerkers

Hoewel we ons uiterste best doen een helder en zorgvuldig beleid te voeren, kan het altijd voorkomen dat een medewerker of ouder een klacht heeft. We staan open voor feedback en

bespreken klachten het liefst direct met de medewerker of ouder om tot een oplossing te komen.

Indien we er met de medewerker of ouder op deze wijze niet uitkomen, dan kan de medewerker of ouder contact opnemen met het Klachtenloket Kinderopvang en in het uiterste geval met de Geschillencommissie Kinderopvang. Zie hiervoor ons [Klachtenreglement](#) en het [Klachtenformulier](#).

9. Praktische informatie

Openingstijden, sluitingsdagen en zomervakantie

De openingstijden zijn van 7.30 - 18.00 met uitzondering van donderdag, dan sluiten we om 16.00 uur. Tussen 7.30 - 9.00 uur kunnen kinderen worden gebracht. Om 9.00 uur starten we gezamenlijk de dag, wanneer het een keertje niet lukt om voor 9.00 uur binnen te zijn is het fijn om na de start en het fruit eten te brengen om 10.00 uur. De kinderen worden opgehaald vanaf 16.30 uur en de locatie sluit om 18.00 uur.

We hanteren de volgende sluitingsdagen in 2025:

- Nieuwjaarsdag
- **18 April Studiedag team**
- 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 2de Pinksterdag
- **Zaterdag 5 juli t/m zondag 17 augustus Zomervakantie**
- 24 december (Kerstavond) sluiten wij om 16.00 uur.
- 1ste en 2de Kerstdag
- Oudejaarsdag sluiten wij om 17:30.

Het KDV-pakket

We raden in principe alle kinderen aan om minimaal twee dagen naar het kinderdagverblijf te komen. Voor oudere kinderen vanaf 2,5 jaar kan er in overleg van dit advies afgeweken worden. Halve dagen kunnen niet worden afgenomen.

Extra dagen kunnen aangevraagd worden via het ouderportaal. De groepsleiding bekijkt of de bezetting het toelaat en keurt het vervolgens goed of af (zie ook ruilen en extra dagen).

Ruilen en extra dagen aanvragen

We bieden het hele jaar door opvang aan de kinderen, soms komt een kind niet vanwege een vrije dag of vakantie. Het is fijn als een niet genoten dag geruild kan worden met een andere dag die goed uitkomt. We bieden graag die mogelijkheid en hebben de volgende richtlijnen vastgesteld.

- Een niet genoten opvangdag kan vooraf geruild worden met een andere opvangdag. Dit kan binnen een periode van **2 weken voorafgaande** aan de gemiste opvangdag **en 4 weken na afloop** van de gemiste opvangdag. Oftewel, ruilen kan gedurende een periode van 6 weken.
- Goedkeuring van ruildagen gebeurt vanaf 2 weken voorafgaand aan de betreffende ruildag.
- Een vakantiedag kan geruild worden met een andere dag tijdens schoolvakanties (m.u.v. de sluitingsweken) *binnen* hetzelfde kalenderjaar. Niet genoten vakantiedagen komen te vervallen en kunnen niet later ingezet worden.
- Voor alle ruilingen geldt dat deze alleen via het ouderportaal kunnen worden aangevraagd **24 uur voorafgaande** aan de te ruilen dag. Aanvragen op de dag zelf of naderhand worden niet behandeld.
- In de praktijk kan het voorkomen dat op dagen met een hoge bezettingsgraad de gemiste opvangdagen niet geruild kunnen worden. U kunt echter geen rechten ontlenen aan de gemiste opvangdagen die niet geruild kunnen worden.
- Wanneer er geen dagen te ruilen zijn kan er een extra dag worden aangevraagd via ons ouderportaal.
- De medewerker van de groep kijkt bij de aanvraag o.a. naar de samenstelling van de groep en het kindantal. Desgewenst kan er een alternatieve datum of groep worden voorgesteld.
- Ruilen of een extra dag kan alleen als de normale bezetting van de groep het toelaat; we kunnen geen extra pedagogisch medewerkers inzetten.
- Plaatsingen van nieuwe kinderen gaan voor op eerder gemaakte ruil afspraken. Er wordt dan samen gekeken naar een mogelijkheid tot een andere ruiling.